

LA REVOLUCIÓ MUSICAL DEL SEGLE XX DINS LA TRADICCIÓ DEL BLUES, COM A INNOVACIÓ DOCENT

Enric Puig Giralt

Departament de Psicologia Bàsica, Evolutiva i de l'Educació

Facultat de Psicologia

puig-giralt@catalunyactiva.es

Francesc Cortès Mir

Departament de Filosofia

RESUM DE L'EXPERIÈNCIA

Des de fa unes dècades la denominada cultura “pop” ha entrat en els cànons de referència pel que fa a la comunicació mediàtica i a l'expressió artística de la segona meitat del segle XX. L'acceleració cronèmica dins aquest procés històric ha donat avui prou perspectiva com per permetre tractar aquest fenomen sociocultural en profunditat i de forma objectiva, en tant que forma part dels imaginaris col·lectius de la societat actual. Havent tractat aquesta temàtica al llarg d'anys, la qüestió estava en entendre si una aproximació al que, de forma genèrica, i no massa afortunada, ha vingut denominant-se cultura del “pop-rock”, tindria prou solvència com per ser objecte de recerca a través d'una activitat docent universitària. Es així que, seguint el model d'altres universitats (Florida, Cambridge, Bourgogne, etc) i considerant els referents actuals en matèria de poètica, que formen ja part dels estudis de filologia anglesa (Bob Dylan, Jim Morrison, Lennon-McCartney, etc), fa set anys s'impartí un curs d'estiu en aquesta universitat (ICE), gairebé a tall de prova pilot. El resultat fou altament satisfactori i es demostrà no solament la viabilitat d'incloure aquesta temàtica dins el ventall d'estudis universitaris, sinó també la necessitat de tractar aquests aspectes culturals i psicosocials que formen part de la nostra societat. A part els anys de recerca sobre el tema, d'ençà la primera experiència docent han estat realitzats set cursos d'estiu, de caràcter introductor i tres a Cultura en Viu, aprofundint la temàtica i tractant temes específics. Es així que a través d'un doble marc teòric (antropologia i semiòtica), complementaris del musical, s'ha fet possible entendre una tradició musical que començà fa més d'un segle al delta del Mississipi.

ABSTRACT

For years, the so called “pop culture” has been a strong, and even canonical, cultural reference in which is concerned to media communication, as an alternative way of artistic expression in the second half of the 20th century. Today we have a wider perspective to deal with that specific topic and to work in a deep approach by focusing on the collective images of each generation. Anyway, at first sight, the question was if such a controversial topic would cope with an educational university activity. This is the reason why we decided to follow the models of different universities dealing with the same topics, mainly Florida, Cambridge and Bourgogne, while considering, on the other hand, the present inclusion of some pop-rock performers (Bob Dylan, Jim Morrison, Lennon & McCartney, etc) in the syllabus of

poetry in English philology. Thus, we started a course just a pilot experience in the UAB summer courses (ICE) and the result was highly satisfactory. Other experiences followed till today, through the same department and also Cultura en Viu. As a result of that, dealing with a double theoretic frame (anthropology and semiotics), as well as music, of course, we have been involved in the diffusion of a musical tradition that started in the Mississippi delta long time ago.

PARAULES CLAU

Pop-rock / Comunicació mediàtica / Imaginaris col·lectius

ÀMBIT GENERAL D'INTERÈS DE LA INNOVACIÓ

Es poden senyalar diferents àmbits. Per una banda el propi contingut temàtic és ja una innovació, en tant que és tractat en profunditat i s'analitzen aspectes antropològics i sociopsicològics.

Per altra banda la música s'aprofita com a eina per a crear empatia i a partir d'un ambient lliure de tensió poder abordar temàtiques conjunturals de manera interactiva, entrant en l'àmbit de la comunicació.

També pel que fa a l'ús de les tecnologies i a la presa de consciència de les pròpies tecnologies i artefactes com a objectes que formen part d'una cultura.

DESENVOLUPAMENT

1. Objectius

- Donar a conèixer el context i la cultura del pop-rock com una herència de la tradició del blues.

- Anàlisi dels referents culturals (sincrònic i diacrònic)

- Anàlisi dels imaginaris col·lectius de la societat del segle XX

2. Descripció del treball

El tractament d'aquesta matèria és complex, en tant que incideix, no solament en aspectes estètics i musicals, sinó també en matèria de pensament, per la qual cosa, més que inevitable, la transversalitat és necessària i desitjable a efectes de comprensió.

(Contextualització del treball desenvolupat, continguts, utilització, etc.)

3. Metodologia

Dos vertents interrelacionades (teòrica i pràctica)

Ambit teòric:

- Descripció i anàlisi de tendències i estils musicals

- Tractament en diacronia i sincronia

- Presentació d'aspectes concomitants (la moda i l'estètica / la tecnologia)

Ambit pràctic-interactiu:

- Audició de músiques a partir d'un corpus proposat

- Aportació de materials sonors per part dels alumnes
- Anàlisi, descripció i interpretació de temes
(*Descripció de les accions, mitjans i recursos a partir dels quals s'ha realitzat*)

RESULTATS

Els resultats han estat molt positius en tant que es tracta d'una matèria que incorpora una forta càrrega vivencial, ja que hi juguen aspectes referencials socialment compartits i altres vinculats estretament amb les emocions. Per altra banda tractar de la història recent porta a l'alumne a manifestar un cert interès com a protagonista d'una història que encara segueix.

NOTA : Les taules, gràfics, etc. s'han d'incloure en el text)

REFERÈNCIES BIBLIOGRÀFIQUES

- Frith, Simon (1980): Sociologia del rock, Madrid. Ed.Júcar,
Leach, Edmund R. (1976): Culture and Communication. Cambridge University Press.
McKeen, William (2000): Rock 'n' Roll is Here to Stay, N.York, W.W.Horton.
Shapiro, Nat (1979): Popular Music, N.York, Adrian Press.
Uschanov, T.P. (1996): Not a Second Time: A Study in Rock Semiotics, Minervan Pöllö, University of Helsinki.